

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

12 במאי 2009

427

י"ח באייר התשס"ט

עמוד

- הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 40) (פיקוח אלקטרוני על משוחררים בערובה ומשוחררים על-תנאי ממאסר), התשס"ט-2009 310
- הצעת חוק שהייה שלא כדין (איסור סיוע) (הוראות שעה) (תיקון מס' 12), התשס"ט-2009 312

הצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 40) (פיקוח אלקטרוני על משוחררים בערובה ומשוחררים על-תנאי ממאסר), התשס"ט-2009

תיקון סעיף 76

1. בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 76, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

”(א) השירות יהיה רשאי לבצע פעולות לניהול פיקוח אלקטרוני על משוחררים בערובה ומשוחררים על-תנאי ממאסר, ובכלל זה לבצע פעולות בקרה על הפעלת הפיקוח האלקטרוני כאמור ולתאם בין הגורמים השונים הנוטלים חלק בהפעלתו; לענין זה –

”משוחרר בערובה” – מי ששוחרר על ידי בית המשפט לפי הוראות סעיף 44 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996²;

”משוחרר על-תנאי ממאסר” – אסיר ששוחרר על-תנאי ממאסר לפי הוראות חוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001³;

”פיקוח אלקטרוני על משוחררים בערובה ומשוחררים על-תנאי ממאסר” – פיקוח באמצעים אלקטרוניים, על עמידת משוחרר בערובה או משוחרר על-תנאי ממאסר, בתנאי המגביל את יציאתו ממקום מסוים או את כניסתו למקום מסוים.”

ד ב ר י ה ס ב ר

לגבי עצורים ששוחררו בערובה לפי סעיף 44 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעצרים), וזאת מכוח הסמכות הנתונה לבית המשפט לפי חוק המעצרים, להתנות בתנאים את שחרורו בערובה של עצור. בחודש ינואר 2006 הוחלה התכנית גם לגבי אסירים ששוחררו על-תנאי ממאסר, וזאת מכוח הסמכות הנתונה לוועדת השחרורים לפי חוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, להתנות בתנאים את שחרורו על-תנאי של אסיר.

כיום, אחראי המשרד על קידומה של התכנית וניהולה, ומשמש כגורם המרכז את ביצוע התכנית, מתאם בין הגורמים השותפים לה ומבצע פעולות בקרה על אופן יישומה. כל זאת, באמצעות יחידה שהקים המשרד למטרה זו ובפיקוחה של מנהלת ביצוע בראשות סמנכ"ל המשרד. מערכת הפיקוח האלקטרוני הוקמה ומופעלת בידי חברה אזרחית שנבחרה במכרז ואשר עמה התקשר המשרד בהסכם התקשרות, והמשרד מפקח על אופן הפעלת התכנית בהתאם לעקרונות שפורטו במכרז ובהסכם ההתקשרות. התכנית נמצאת בתקופת ניסוי והרצה, אשר במהלכה נבחנות כל העת סוגיות שונות הנוגעות להיבטיה התוכניים, הארגוניים והתקציביים. במסגרת זו וכחלק מתהליך הפקת הלקחים, החליטה ועדת ההיגוי הבין-משרדית כי לצורך שיפור יישום התכנית יש מקום להעביר את האחריות לקידום התכנית, ניהולה, התיאום

סעיף 1 המשרד לביטחון הפנים קבע לעצמו מטרה להתמודד עם המחסור במקומות כליאה, להפחית את הצפיפות בהם ולשפר את תנאי הכליאה של עצורים ואסירים, וזאת בלי לפגוע בשמירה על ביטחון הציבור. אחת היוזמות שבהן מתמקד המשרד לביטחון הפנים (להלן – המשרד) היא קידום חלופות למעצר ולמאסר. במסגרת זו, יום המשרד תכנית לפיקוח אלקטרוני על משוחררים בערובה ועל אסירים המשוחררים על-תנאי ממאסר (להלן – התכנית). התכנית אושרה בידי ועדת ההיגוי הבין-משרדית בראשות מנכ"ל המשרד, שחברים בה נציגים של משרד המשפטים, פרקליטות המדינה, הנהלת בתי המשפט, משרד הרווחה ומשטרת ישראל (להלן – ועדת ההיגוי הבין-משרדית).

פיקוח אלקטרוני הוא חלופה לכליאה, המאפשרת לפקח באמצעים אלקטרוניים על שהייתו של מפקח (עצור משוחרר בערובה, או אסיר משוחרר על-תנאי), במתחם מוגדר ובהתאם לתנאים כפי שנקבעו בידי בית המשפט או ועדת השחרורים, לפי העניין. הפיקוח האלקטרוני מאפשר התרעה בזמן אמת על יציאות של המפקח מהמתחם המוגדר, שלא על פי התנאים שנקבעו בהחלטה לשחרורו בערובה או לשחרורו על-תנאי ממאסר.

התכנית החלה לפעול, בשלב ראשון, במסגרת החקיקה הקיימת. כך, בחודש מאי 2005 הוחלה התכנית

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459; ס"ח התשס"ח, עמ' 716.

² ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

³ ס"ח התשס"א, עמ' 410.

ד ב ר י ה ס ב ר

את חלוקת האחריות הקיימת בין שאר הגורמים הנוטלים חלק בהפעלת תכנית, ובכלל זה משטרת ישראל.

נוכח האמור לעיל, מוצע לתקן את סעיף 76 לפקודה בתי סוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – הפקודה), שעניינו תפקידי השירות, ולהסמיך את השירות לבצע את הפעולות הנדרשות לשם ניהול פיקוח אלקטרוני על משוחררים בערובה ועל אסירים משוחררים על-תנאי ממאסר, כמפורט בסעיף המוצע.

סעיף 2 נוכח תיקון סעיף 76 לפקודה כמוצע בסעיף 1 להצעת החוק, מוצע לתקן בהתאם את סעיף 1128 לפקודה, שעניינו הסכם והיתר להקמה, להפעלה ולניהול של בית סוהר בניהול פרטי. הסעיף האמור מאפשר לשירות, לצורך מילוי תפקידיו כאמור בסעיף 76 לפקודה, להסתייע בתאגיד שהוא חברה על פי חוק החברות, התשנ"ט-1999, ואשר מתקיימים לגביו תנאים מסוימים, ולשם כך להתקשר עמו בהסכם הקמה, ניהול והפעלה של בית סוהר שפרטיו מנויים בתוספת השלישית לפקודה. מוצע להבהיר שההפניה לסעיף 76 לפקודה שבסעיף 1128 לפקודה נוגעת רק לתפקידי השירות לפי סעיף 76(א)(ניהול בתי סוהר, הבטחת אסירים וכל הכרוך בכך).

בין הגורמים השונים המעורבים בה והפיקוח על ביצועה, מהמשרד לשירות בתי הסוהר (להלן – השירות). זאת, מאחר שלשירות יתרונות מובנים על פני המשרד לביטחון הפנים, הנדרשים לשם ביצוע פעולות לניהול התכנית, ובכלל זה קיומה של תשתית ארגונית, לוגיסטית וטכנולוגית המאפשרת ביצוע פעולות אלה, וכן בשל מבנהו הארגוני, פריסתו הרחבה ודרכי עבודתו של השירות. כמו כן, הרחבת תפקידיו של השירות לביצוע פעולות לניהול התכנית מותאמת ליעדי השירות ומתאפשרת נוכח שיתוף הפעולה הקיים זה מכבר בין השירות לבין הפרקליטות, מערכת התביעה של משטרת ישראל ומערכת בתי המשפט.

על פי המודל הארגוני המוצע, תועבר אל השירות האחריית לביצוע פעולות לניהול התכנית, ובכלל זה פעולות בקרה על הפעלת התכנית ותיאום בין הגורמים הנוטלים חלק בהפעלתה, בדומה לפעולות שעליהן אחראי כיום המשרד. הפעלת התכנית, בהיבטים הטכניים, תמשיך להתבצע בידי חברה אזרחית שתיבחר על פי מכרז, בהתאם לחוזה שייחתם בינה לבין השירות או המשרד, ובו יוגדרו סמכויותיה והתחייבויותיה. ועדת ההיגוי הבין-משרדית תמשיך להתוות את המדיניות להמשך הפעלת התכנית ולעקוב אחר יישומה. יודגש, כי אין בהצעה זו כדי לשנות

הצעת חוק שהייה שלא כדין (איסור סיוע) (הוראות שעה) (תיקון מס' 12), התשס"ט-2009

1. תיקון סעיף 1 בחוק שהייה שלא כדין (איסור סיוע) (הוראות שעה), התשנ"ו-1996¹, בסעיף 1, ברישאה, במקום "עד ליום ו' בניסן התשס"ט (31 במרס 2009)" יבוא "עד יום ט"ז בניסן התש"ע (31 במרס 2010)".

ד ב ר י ה ס ב ר

תקופת כהונתה, הוארך תוקפן של הוראות השעה עד יום כ"ט באייר התשס"ט (23 במאי 2009). זאת, מכוח סעיף 38 לחוק-יסוד: הכנסת, המאריך את תוקפם של חיקוקים אשר מועד פקיעתם חל במהלך התקופה שבין מועד התפזרות הכנסת לבין תום שלושת החודשים הראשונים לכהונת הכנסת הנבחרת.

המצב הביטחוני אשר הביא לחיקתן של הוראות השעה עומד בעינו, ובמצב דברים זה מתבצעת במשרד לביטחון הפנים עבודת מטה לבחינת האפשרות להפיכתן של הוראות השעה שבחוק להוראות של קבע. עד לסיומה של בחינת האפשרות האמורה, מוצע להאריך את תוקפן של הוראות השעה בשנה נוספת.

1 סעיף חוק שהייה שלא כדין (איסור סיוע) (הוראות שעה), התשנ"ו-1996 (להלן – החוק), קובע, כהוראת שעה, תיקוני חקיקה בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, ובחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. החוק קובע, בין השאר, עבירות החלות על מעסיקים, מסיעים ומלינים של תושבי אזורי יהודה, שומרון וחבל עזה הנכנסים לישראל או השהוים בה שלא כדין (להלן – תושב זר) וכן על הנותנים רשות לתושב זר שאינו רשאי לנהוג ברכב בישראל, לנהוג ברכב הרשום בישראל. זאת, בשל הסכנה לביטחון תושבי ישראל הנובעת מעבירות אלה.

הוראות השעה הקבועות בחוק הוארכו כמה פעמים בעבר ותוקפן עמד לפקוע ביום ז' בניסן התשס"ט (1 באפריל 2009). עם זאת, עקב התפזרות הכנסת ה"ל לפני תום

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 168; התשס"ו, עמ' 256; התשס"ז, עמ' 146; התשס"ח, עמ' 387.